

EL LLENGUATGE

El lloc de la preposició (II)

En una oració complexa en què hi ha una oració subordinada introduïda per una conjunció —per exemple, *que*—, és possible d'intercalar una frase incisa, la qual es pot col·locar tant abans com després de la conjunció. En certs casos es pot dir que la posició d'aquesta frase incisa és lliure, i només el sentit la determina en d'altres: *Va expressar la temença que, si no hi posàvem aturador, la davallada esdevindria catastròfica* i *Va expressar la temença, si no vaig errat, que no podrien pagar les factures*. En canvi, tal com dèiem ahir, la inserció d'una d'aquestes frases entre una preposició i el membre de l'oració que introdueix, que practiquen alguns publicistes actuals, sembla contrària al bon ús, desconeguda en el llenguatge parlat i sense precedents en els bons escriptors. Vet aquí alguns exemples que hem espigolat en els textos d'alguns d'ells, de construccions amb una frase incisa precedint una preposició:

El català i l'espanyol diferien *per aquest fet*, en un gran nombre de trets morfològics (Fabra).

Pareu esment que els nostres escriptors es trobaren, *en iniciar-se aquesta renaixença*, amb una llengua empobrida... (Fabra).

I la millor manera d'ésser-ne els dignes successors era, *segurament*, de prosseguir llur tasca descastellanitzadora (Fabra).

Puix que ens trobem, *d'una banda*, amb una llengua a redreçar (Fabra).

Es tracta, *en aquest segon punt*, d'una tradició encara nova (Riba).

Puix que tot el món sembla dependre, *en suma*, dels mots (Riba).

No es tracta, *però*, d'aquest dret, ans bé d'allò que li és més útil (Foix).

El fet, que tothom ha lamentat, que molts dels nostres compatriotes han confós Catalunya amb un casino, ha obligat sovint En Fabra, *per deure*, a presidir tot de casinaires (Foix).

I ací ens referim, *ahora*, a la cultura de la intel·ligència i a la de la sensibilitat (Rovira i Virgili).

I jo sóc a Pèrsia i a Mèdia, països que gaudeixen, *gràcies a aquestes i altres mides discretíssimes*, d'una avançada, envejable, sanitat pública (Espriu).

Encetaré una política d'extermini contra els jueus, culpables únics, *com és notori*, de tots els mals que trobessis a Pèrsia (Espriu).

Tractava, *amb grans dificultats*, de beure'n una gota (Pla).

Albert Jané